

คู่มือที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน

๑. กฎหมาย แนวความคิด และที่มา เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

๑.๑ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้กำหนดให้การบริหารราชการของส่วนราชการ ต้องใช้หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศ และการบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

โดยถือว่าประชาชนเป็นศูนย์กลางที่จะได้รับบริการจากรัฐ จึงเป็นหน้าที่ของส่วนราชการที่จะต้องสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติราชการซึ่งจะช่วยให้การปฏิบัติภารกิจของส่วนราชการเป็นไปโดยซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้

๑.๒ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๘๗ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบาย

ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้ง

การจัดทำบริการสาธารณะ

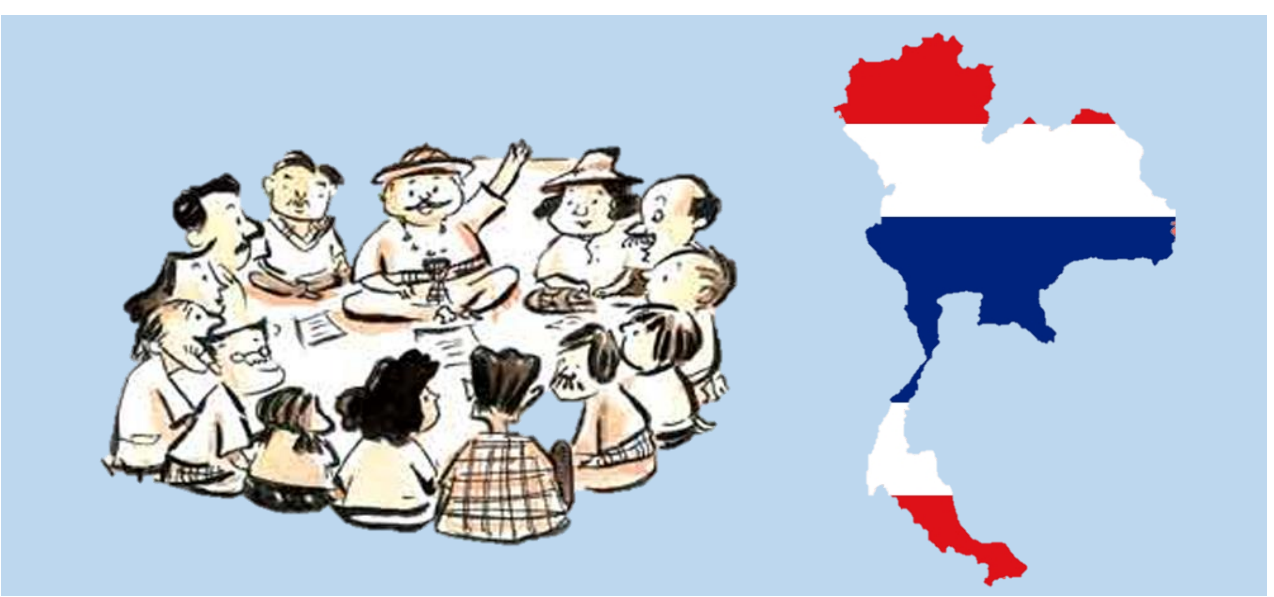

(๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ในรูปแบบองค์กรทางวิชาชีพ หรือตามสาขาอาชีพที่หลากหลาย หรือรูปแบบอื่น

(๔) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในทางการเมือง และจัดให้มีกฎหมาย จัดตั้งกองทุนพัฒนาการเมือง ภาคพลเมือง เพื่อช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุมชน รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินการของกลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบให้สามารถแสดงความคิดเห็น และเสนอความต้องการของชุมชนในพื้นที่

(๕) ส่งเสริมและให้การศึกษแก่ประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาการเมือง และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

๑.๓ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๕๓/๑ ให้จังหวัดจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชาติ และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด

ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด จัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างหัวหน้าส่วนราชการที่มีสถานที่ตั้งทำการอยู่ในจังหวัด ไม่ว่าจะเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาค หรือราชการบริหารส่วนกลาง และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในจังหวัด รวมทั้ง ผู้แทนภาคประชาสังคม และผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน

การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามวรรคหนึ่ง จำนวน และวิธีการสรรหาผู้แทนภาคประชาสังคม และผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน ตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

๑.๔ คณะรัฐมนตรี ในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๐ มีมติรับทราบและเห็นชอบแผนการตรวจราชการแบบบูรณาการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายของรัฐบาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ และเห็นชอบในหลักการให้มีการจัดทำคำรับรองการตรวจราชการ ในการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการตรวจราชการในพื้นที่เป็นตัวชี้วัดหนึ่งด้วย ในการนี้ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในด้านการตรวจราชการ โดยได้จัดสร้างเครือข่ายที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการภาคประชาชน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง รวมทั้งประเด็นปัญหา ซึ่งเป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นในพื้นที่ พร้อมร่วมสังเกตการณ์การตรวจราชการภายในพื้นที่ของจังหวัด และประสานเครือข่ายจากภาคส่วนต่าง ๆ ในจังหวัด ให้แก่ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี และผู้ตรวจราชการกระทรวงทุกกระทรวง โดยคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ จังหวัดละ ๔ ด้าน ๆ ละ ๑ คน รวมทั้งประเทศ ๓๐๔ คน ประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวิชาการ และด้านสิ่งแวดล้อม

